

De Rechtbank van Eerste Aanleg te DENDERMONDE
dertiende kamer, rechtdoende in strafzaken, heeft in
haar openbare terechtzitting van 11 december 2006
het hiernavolgend VONNIS gewezen :

Not. nr. DE 66.L8.103380/0517

Griffie nr. _____

IN DE ZAAK VAN HET OPENBAAR MINISTERIE TEGEN:

lakwerker, geboren te _____ op _____ wonende te _____

Verdacht van : Te

bij inbreuk op de art. 44 § 1-7°, 64 tweede, derde, vierde en laatste lid en 65 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw (feiten tot en met 24 maart 1997)

bij inbreuk op de artikelen 1, 2, 99 § 1-6°, 146-1° en 6°, 147, 149, 192bis 5° en 204 van het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening van 18 mei 1999 en artikel 2 § 1 van het Besluit van de Vlaamse regering van 14 april 2000 tot bepaling van de vergunningsplichtige functiewijzigingen en van de werken, handelingen en wijzigingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is, gewijzigd bij Besluit van de Vlaamse regering van 26 april 2002, te hebben uitgevoerd door zonder stedenbouwkundige vergunning de hoofdfunctie van een onroerend bebouwd goed geheel of gedeeltelijk gewijzigd te hebben van de functiecategorie verblijfsrecreatie naar de functiecategorie wonen.

De strafsanctie voor het instandhouden van inbreuken, bedoeld in het eerste lid, 1°, 2°, 3°, 6° en 7° van artikel 146 van voormeld decreet, geldt niet voorzover de handelingen, werken, wijzigingen of het strijdige gebruik niet gelegen zijn in de ruimtelijk kwetsbare gebieden.

A. op 1 april 2005

door de functie van het onroerend bebouwd goed te hebben gewijzigd van verblijfsrecreatie naar wonen;

B. vanaf 1 april 2005 tot en met datum der dagvaarding

het instandhouden van de onder A omschreven wederrechtelijke werken

gelegen in recreatiegebied volgens het gewestplan d.d. 7 november 1978 (stuk 37 verso).

Betekend op 28 december 2006 aan persoon

stedenbouwkundige voorschriften inzake de bestemming krachtens het ruimtelijk uitvoeringsplan of plan van aanleg (...)”.

Deze vernietiging heeft tot gevolg dat thans *de strafsanctie niet meer geldt* voor de instandhouding van stedenbouwmisdrijven, voor zover het voorwerp van het misdrijf niet in een *ruimtelijk kwetsbaar gebied* gelegen is, gezien het derde lid van artikel 146 DORO thans luidt: “*De strafsanctie voor het instandhouden van inbreuken, bedoeld in het eerste lid, 1°, 2°, 3°, 6° en 7°, geldt niet voorzover de handelingen, werken, wijzigingen of het strijdige gebruik niet gelegen zijn in de ruimtelijk kwetsbare gebieden.*”.

1.2

De feiten werden gepleegd in een gebied voor verblijfrecreatie (gewestplan dd. 7 november 1978), wat volgens artikel 146 DORO geen ruimtelijk kwetsbaar gebied is.

1.3

In de rechtsleer heeft de discussie gewoed of deze bepaling een opheffing van de strafbaarheid inhoudt, dan wel een strafuitsluitende verschoningsgrond verwoordt (zie o.a.: H. Van Bavel, “Over instandhouding en herstel inzake stedenbouw”, noot bij: Cass. 13 december 2005, *T. Strafr.*, 2006, 88: deze auteur stelt dat het pleit door het arrest van 13 december 2005 van het Hof van Cassatie beslecht werd in het voordeel van depenalisering; contra: P. Lefranc, De controverse instandgehouden, *T.M.R.* 2006, 84-86, noot bij Cass. 13 december 2005, en Cass. 13 december 2005, Ook de rechtspraak nam een verdeeld standpunt in.

Het Hof van Cassatie wees op 13 december 2005 (Cass. 13 december 2005, www.cass.be) nog een ander arrest waarin expliciet sprake was van de “*strafuitsluitingsgrond*” van artikel 146, 3° DORO. In navolgende arresten (onder meer: Cass. 2 mei 2006, www.cass.be) stelde het Hof van Cassatie echter dat artikel 146, derde en vierde lid DORO slaat op de strafbaarstelling en een opheffing van de strafbaarheid van het instandhoudingmisdrijf buiten de ruimtelijk kwetsbare gebieden inhoudt. Ook het Arbitragehof heeft recent (Arbitragehof 17 mei 2006, nr. 81/2006, www.cass.be) in de marge van de in deze noot besproken problematiek van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied gesteld: “*Uit de parlementaire voorbereiding van het decreet van 4 juni 2003, dat het in het geding zijnde vierde lid in het decreet van 18 mei 1999 heeft ingevoegd, volgt dat het de bedoeling was van de decreetgever de instandhouding van een bouwmisdrijf als voortdurend misdrijf niet te schrappen wanneer het misdrijf gelegen was in een ruimtelijk kwetsbaar gebied (Parl. St., Vlaams Parlement, 2002-2003, nr. 1566/7, p. 19)*”, zodat hieruit a contrario zou kunnen worden afgeleid dat het voor misdrijven gelegen buiten een ruimtelijk kwetsbaar gebied wel de bedoeling van de decreetgever was de instandhouding van een bouwmisdrijf als voortdurend misdrijf te schrappen. Hoewel de voorstanders van de strafuitsluitingsgrond stevige argumenten hadden (zie P. Lefranc, *o.c.*; Corr. Dendermonde (19^{de} kamer), 30 mei 2005, onuitg.; Corr. Dendermonde (13^{de} kamer), 27 februari 2006, onuitg.) lijkt het pleit in deze discussie beslecht te zijn in het voordeel van de opheffing van de strafbaarheid. Ook het Hof van Beroep van Gent – dat voorheen het standpunt van de strafuitsluitende verschoningsgrond aankleefde – besliste recent tot de opheffing van het strafbaar karakter en het hieruit volgende verval van de strafvordering voor instandhouding buiten de ruimtelijk kwetsbare gebieden (zie: Gent, 10^{de} kamer, 8 september 2006, onuitg.).

1.4

Deze rechtbank en kamer – die voorheen ook de bepaling beschouwde als een strafuitsluitende verschoningsgrond – dient dan ook thans haar vroegere rechtspraak te verlaten en sluit zich aan bij het recente standpunt van het Hof van Beroep te Gent.

1.5

Aldus dient in huidige zaak vastgesteld dat worden dat het strafbaar karakter van de feiten onder tenlastelegging B, niet gepleegd binnen ruimtelijk kwetsbaar gebied, is opgeheven, zodat terzake het verval van de strafvordering dient te worden vastgesteld.

2. Gegrondheid strafvordering

Uit de feitelijke gegevens van het strafdossier blijkt het bewijs van de feiten omschreven onder de tenlastelegging A. Hij heeft bewust, zoals trouwens uitdrukkelijk blijkt uit zijn verklaring (stuk 3, strafdossier), de hoofdfunctie van het onroerend bebouwd goed geheel gewijzigd van de functiecategorie 'recreatief verblijf' naar de functiecategorie 'wonen' door een gebouw dat gelegen is in een gebied voor verblijfsrecreatie permanent te gaan bewonen.

3. Straftoemeting

3.1

De straftoemeting moet worden bepaald gelet op de aard en de objectieve ernst van de bewezen verklaarde feiten, de begeleidende omstandigheden en de persoonlijkheid van de beklaagde zoals die onder meer blijkt uit het strafrechtelijk verleden, de gezinstoestand en de arbeidssituatie voor zover die de rechtbank bekend zijn.

3.2

De door de beklaagde gepleegde feiten kunnen niet worden getolereerd. De beklaagde moet de normen die de overheid heeft uitgewerkt ter realisatie van het beleid inzake stedenbouw en ruimtelijke ordening respecteren. De beklaagde mag zijn individueel belang niet boven het algemeen belang – dat is gebaat met een goede ruimtelijke ordening – laten prevaleren. Het wetens en willens permanent gaan bewonen van een weekendverblijf om naderhand de problematiek van de weekendverblijven in te roepen is niet ernstig. Dit vergroot op kunstmatige wijze de druk op de gebieden voor verblijfsrecreatie, wat de vrijwaring van de schaarse ruimte in Vlaanderen schade toebrengt en zeker niet een goede ruimtelijke ordening dient.

3.3

De beklaagde is thans jaar. Hij heeft een gunstig strafrechtelijk verleden, wat nog enige mildheid toelaat. De rechtbank heeft door het verstek geen zicht op de actuele sociale situatie.

3.4

De straftoemeting moet niet alleen de vergeldingbehoefte dienen maar ook de speciale en generale preventie. De op te leggen straf moet van aard zijn de beklaagde ervan te weerhouden zich in de toekomst nog aan dergelijke feiten schuldig te maken en hem aan te sporen respect te betonen voor de regels die beogen in Vlaan-

deren tot een ordentelijke ruimtelijke ordening te komen

3.5

Het komt de rechtbank dan ook passend en rechtmatig voor om aan de beklaagde voor de bewezen geachte feiten de in het dictum van dit vonnis bepaalde geldboete op te leggen.

3.6

De beklaagde werd nog niet veroordeeld tot een criminele straf of tot een correctionele gevangenisstraf van meer dan twaalf maanden en er mag worden gehoopt dat hij zich niet meer aan dergelijke feiten zal schuldig maken. Er kan dan ook uitsstel van tenuitvoerlegging worden verleend voor een gedeelte van de opgelegde geldboete, zoals in het dictum van dit vonnis nader bepaald.

4. Herstelvordering

4.1

De gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur vorderde het herstel in de oorspronkelijke toestand evenals het staken van het strijdig gebruik, gekoppeld aan een dwangsom (stuk 36, strafdossier).

4.2

Het decreet van 18 mei 1999 (art. 149 § 1, eerste lid) stelt duidelijk dat het bevelen door de rechter van de herstelmaatregelen (herstellen in de oorspronkelijke toestand, staken strijdig gebruik, uitvoeren bouw- en/of aanpassingswerken, betalen van een geldsom gelijk aan de meerwaarde) gebeurt *op vordering* van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur of het college van burgemeester en schepenen van het grondgebied waar de handelingen werden uitgevoerd. De keuze van de gepaste maatregel komt derhalve toe aan de bevoegde overheid en niet aan de rechtbank. De rechter moet de interne en externe wettigheid van deze vordering toetsen en of zij strookt met de wet, dan wel of zij berust op machtsoverschrijding of machtsafwendings. Meer bepaald dient de rechtbank hierbij na te gaan of de beslissing van het bestuur om een bepaalde herstelmaatregel op te leggen uitsluitend met het oog op een goede ruimtelijke ordening is genomen. Indien een vordering zou steunen op motieven vreemd aan de ruimtelijke ordening of op een opvatting van de goede ruimtelijke ordening die kennelijk onredelijk is, dient de rechter deze vordering zonder gevolg te laten (Cass. 3 juni 2005, www.cass.be). Nochtans mag de rechter geenszins de gevorderde maatregel op haar opportuniteit beoordelen; als de gevorderde herstelmaatregel met de wet strookt, moet de rechter deze inwilligen (Cass. 15 juni 2004, www.cass.be).

4.3

De ingediende herstellvordering is naar het oordeel van de rechtbank nog steeds noodzakelijk om aan de gevolgen van de misdrijven een einde te stellen en legt aan de beklaagden geen kennelijk onredelijke lasten op. Tot deze herstellvordering werd beslist door een bevoegde instantie met inachtneming van de substantiële vormvoorschriften. Er blijkt niet dat deze beslissing werd genomen met machtsafwendings, machtsoverschrijding of miskennis van enig beginsel van behoorlijk bestuur. De herstellvordering strookt dan ook met de wet en werd uitsluitend met het oog op de goede ruimtelijke ordening genomen.

De herstellvordering moet dan ook worden ingewilligd zoals nader bepaald in het

beschikkend gedeelte van dit vonnis.

4.4

Door de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur werd gevraagd een dwangsom op te leggen. Een dwangsom van 125,00 euro per dag moet als een gepaste aansporing worden beschouwd voor de beklaagden om uitvoering te geven aan de opgelegde herstelmaatregelen.

4.5

Artikel 198*bis* van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening zoals ingevoegd door artikel 11 van het voormelde decreet van 4 juni 2003, bepaalt dat de regels inzake het in te winnen eensluitend advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid pas in werking treden nadat de Hoge Raad voor het Herstelbeleid is opgericht en het huishoudelijk reglement is goedgekeurd. Op 16 december 2005 werd het huishoudelijk reglement goedgekeurd.

Ten aanzien van herstellvorderingen die volgens de overgangsregeling bij de rechtbank aanhangig werden gemaakt – zoals deze herstellvordering - kan de rechtbank soeverein beslissen of er al dan niet nood is om het advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid in te winnen (vgl. P. Vansant, *De herstelmaatregel in het Vlaamse decreet ruimtelijke ordening*, Kluwer, 2006, nr. 229). De rechtbank is van oordeel dat dit advies geenszins moet ingewonnen worden, te meer de Hoge Raad voor het Herstelbeleid ook bevoegd is om een eensluitend advies te verlenen over de opstarting van de ambtshalve uitvoering van het vonnis of arrest door de stedenbouwkundig inspecteur. Het vragen van een advies zou niet alleen de afhandeling van de zaak nodeloos vertragen, doch tevens de Hoge Raad voor het Herstelbeleid nodeloos belasten.

Gezien de hiervoor in de tenlastelegging en hierna vermelde artikelen:

Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, art. 11, 12, 14, 22, 31 tot en met 37, 40 en 41;

Wetboek van strafvordering, art. 162, 179, 182, 184, 185 en 186, 189, 190, 190ter, 194, 195;

Wet van 5 maart 1952 betreffende de opdecimen op de strafrechtelijke geldboeten, art. 1;

Strafwetboek, art. 2, 38, 40;

Decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996, art. 42 § 1, 6°, 7°, 66, eerste, tweede en vijfde lid en 68;

Wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen zoals gewijzigd door de wet van 24 december 1993, art 29 en het koninklijk besluit van 18 december 1986 betreffende de commissie voor financiële hulp van slachtoffers van opzettelijke gewelddaden, art. 58 ;

Koninklijk besluit van 28 december 1950 houdende tarief in strafzaken, art. 91, zoals gewijzigd door het koninklijk besluit van 11 december 2001 betreffende de invoering van de euro in de regelgeving inzake justitie ;

Verordening (EG) nr. 974/98 Raad van 3 mei 1998 over de invoering van de euro, art. 1, 2, 3 en 14 ;

Verordening (EG) nr. 1103/97 Raad van 17 juni 1997 over enkele bepalingen betreffende de invoering van de euro, art. 1, 4 en 5 ;

Verordening (EG) nr. 2866/98 Raad van 31 december 1998 over de omrekeningskoersen tussen de euro en de munteenheden van de lidstaten ;

Wet van 26 juni 2000 betreffende de invoering van de euro in de wetgeving die betrekking heeft op aangelegenheden als bedoeld in artikel 78 van de grondwet,

art. 2, 3, 4 en 6 ;

Wet van 30 oktober 1998 betreffende de euro, art. 3 tot 6 ;

Koninklijk besluit van 30 oktober 1998 tot vaststelling van de datum van inwerking van de bepalingen van de wet van 30 oktober 1998.

OM DEZE REDENEN, DE RECHTBANK

RECHTDOEND BIJ VERSTEK

VERKLAART de strafvordering vervallen wegens de feiten voorwerp van de tenlastelegging B;

VERKLAART de beklaagde schuldig aan het feit omschreven onder de tenlastelegging A.;

VEROORDEELT de beklaagden-opposant voor dit feit tot een GELDBOETE van **250,00 euro**, met 45 deciemen verhoogd (x 5,5), 1.375,00 euro bedragend;

ZEGT dat bij gebreke aan betaling binnen de door de wet bepaalde termijn voor de uitgesproken geldboete van 250,00 euro zal kunnen worden VERVANGEN door een gevangenisstraf van 75 dagen;

GELAST gedurende een termijn van drie jaren gewoon **UITSTEL** van tenuitvoerlegging voor een gedeelte **groot 100,00 euro** van de opgelegde geldboete van 250,00 euro en bepaalt het met uitstel bepaalde gedeelte van de vervangende gevangenisstraf op 30 dagen;

SPREEKT lastens de beklaagde de verplichting uit om **EENMAAL** een bedrag van 25,00 euro, met 45 deciemen verhoogd, 137,50 euro bedragende, te betalen bij wijze van bijdrage tot financiering van het Fonds tot financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden;

LEGT de beklaagde een vergoeding op van 25,00 euro zoals bedoeld door artikel 91 van het koninklijk besluit van 28 december 1950 houdende tarief in strafzaken.

BEVEELT de beklaagde op vordering van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur tot het **herstel in de oorspronkelijke toestand** van het onroerend goed gelegen te en dit binnen een termijn van één jaar vanaf de datum van huidig vonnis, namelijk door **staken van het strijdig gebruik**, namelijk niet langer permanent bewonen van het weekendverblijf;

ZEGT voor recht bij toepassing van artikel 153 al. 1 van het decreet van 18 mei 1999 dat voor het geval de vermelde herstelmaatregelen niet binnen de vastgelegde termijn worden uitgevoerd de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur ambtshalve in de uitvoering van de bevolen herstelmaatregel zullen kunnen voorzien.

ZEGT voor recht dat op vordering van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur door de beklaagden een dwangsom zal worden verbeurd van 125,00 euro per dag vertraging in de nakoming van dit bevel.

VEROORDEELT de beklaagde tot de gerechtskosten, in hun geheel begroot aan de zijde van het openbaar ministerie op de som van 138,36 euro;

Aldus uitgesproken in openbare terechtzitting van
ELF DECEMBER TWEEDUIZEND EN ZES

Aanwezig :

alleensprekend rechter in strafzaken.
substituut-procureur des Konings.
griffier.